

USTAWA O OCHRONIE KONKURENCJI I KONSUMENTÓW

Komentarz

redakcja naukowa

Aleksander Stawicki, Edward Stawicki

Jerzy Baehr, Mateusz Błachucki, Tomasz Feliszewski
Paulina Komorowska, Jarosław Krüger, Wojciech Kulczyk
Tomasz Kwieciński, Marek Prętki, Marek Radwański
Aleksander Stawicki, Edward Stawicki, Bartosz Turno
Emilia Wardęga, Aleksandra Wędrychowska-Karpińska
Agnieszka Wiercińska-Krużewska, Andrzej Wierciński
Anna Witkowska, Agata Zawłocka-Turno

KOMENTARZE

2. WYDANIE

USTAWA O OCHRONIE KONKURENCJI I KONSUMENTÓW

Komentarz

redakcja naukowa

Aleksander Stawicki, Edward Stawicki

Jerzy Baehr, Mateusz Błachucki, Tomasz Feliszewski
Paulina Komorowska, Jarosław Krüger, Wojciech Kulczyk

Tomasz Kwieciński, Marek Prętki, Marek Radwański

Aleksander Stawicki, Edward Stawicki, Bartosz Turno

Emilia Wardęga, Aleksandra Wędrychowska-Karpińska

Agnieszka Wiercińska-Krużewska, Andrzej Wierciński

Anna Witkowska, Agata Zawłocka-Turno

KOMENTARZE

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

2. WYDANIE

Stan prawny na 1 sierpnia 2016 r.

Wydawca
Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący
Katarzyna Gierłowska

Opracowanie redakcyjne i łamanie
JustLuk

Komentarze do poszczególnych artykułów napisali:

Jerzy Baehr, Tomasz Feliszewski – art. 29–31, 33–36; Mateusz Błachucki – art. 17, 31a–31d, 73a, 96a; Tomasz Feliszewski – art. 5; Jarosław Krüger – art. 47–61, 69–73, 74–80, 86–89, 90, 92, 93; Jarosław Krüger, Emilia Wardęga – art. 111; Tomasz Kwieciński, Anna Witkowska – art. 81–85; Marek Prętki – art. 99a–99f, 101a; Marek Radwański – art. 26–28, 37–40, 42–46, 100, 101, 114; Marek Radwański, Marek Prętki – art. 102–105; Aleksander Stawicki – art. 3, 6, 6a, 7, 8, 9, 12a, 21, 22, 106a, 115–138; Aleksander Stawicki, Paulina Komorowska – art. 107, 108, 112; Aleksander Stawicki, Wojciech Kulczyk – art. 15, 16, 23, 94–96, 97–99; Aleksander Stawicki, Edward Stawicki – art. 1; Aleksander Stawicki, Emilia Wardęga – art. 106, 113; Aleksander Stawicki, Agata Zawłocka-Turno – art. 10, 12; Edward Stawicki – art. 4, 18, 19, 20; Bartosz Turno – art. 91, 105a–105q, 113a–113k; Aleksandra Wędrychowska-Karpińska, Agnieszka Wiercińska-Krużewska – art. 23a, 24–25; Agnieszka Wiercińska-Krużewska – art. 2; Agnieszka Wiercińska-Krużewska, Marek Prętki – art. 23b–23d; Andrzej Wierciński – art. 13–14; Agata Zawłocka-Turno – art. 89a

© Copyright by
Wolters Kluwer SA, 2016

ISBN: 978-83-8092-447-5
2. wydanie

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 19
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	13
Od redaktorów	25
Ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 184 z późn. zm.)	27
Dział I. Przepisy ogólne	29
Art. 1. [Cele i zakres ustawy]	29
Art. 2. [Zakres zastosowania ustawy]	46
Art. 3. [Wyłączenie zastosowania ustawy do ograniczeń konkurencji dopuszczonych na podstawie odrębnych ustaw]	60
Art. 4. [Słownik terminów ustawowych]	75
Art. 5. [Przeliczenie wartości euro oraz innych walut obcych na złote oraz wartości złotego na euro]	208
Dział II. Zakaz praktyk ograniczających konkurencję	210
Rozdział 1. Zakaz porozumień ograniczających konkurencję	210
Art. 6. [Zakaz zawierania antykonkurencyjnych porozumień]	210
Art. 6a. [Odpowiedzialność osoby zarządzającej za naruszenie zakazów] ..	294
Art. 7. [Wyłączenia spod zakazu zawierania porozumień antykonkurencyjnych]	299
Art. 8. [Indywidualne i grupowe wyłączenie spod zakazu zawierania porozumień antykonkurencyjnych]	309
Rozdział 2. Zakaz nadużywania pozycji dominującej	322
Art. 9. [Zakaz nadużywania pozycji dominującej]	322
Rozdział 3. Decyzje w sprawach praktyk ograniczających konkurencję ...	408
Art. 10. [Decyzja stwierdzająca antykonkurencyjną praktykę. Środki zaradcze]	408
Art. 11. (uchylony).	430
Art. 12. [Decyzja zobowiązująca]	430
Art. 12a. [Stwierdzenie, że osoba zarządzająca naruszyła zakaz porozumień antykonkurencyjnych]	446

Dział III. Koncentracje przedsiębiorców	449
Rozdział 1. Kontrola koncentracji	449
Art. 13. [Obowiązek zgłoszenia zamiaru koncentracji]	449
Art. 14. [Wyłączenie spod obowiązku zgłoszenia zamiaru koncentracji] ..	469
Art. 15. [Uznanie koncentracji dokonanej przez przedsiębiorcę zależnego za koncentrację dokonaną przez przedsiębiorcę dominującego] ..	479
Art. 16. [Obliczanie obrotów przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji]	481
Art. 17. [Delegacja do określenia sposobu obliczania obrotu przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji]	486
Rozdział 2. Decyzje w sprawach koncentracji	488
Art. 18. [Zgoda na koncentrację]	488
Art. 19. [Zgoda warunkowa]	528
Art. 20. [Zakaz koncentracji i zgoda wyjątkowa]	551
Art. 21. [Uchylenie decyzji zawierającej zgodę na dokonanie koncentracji. Środki restytucyjne]	566
Art. 22. [Wygaśnięcie decyzji. Przedłużenie okresu obowiązywania decyzji zawierającej zgodę na koncentrację]	576
Art. 23. [Przedłużenie terminu na odsprzedaż akcji lub udziałów nabytych lub objętych przez instytucję finansową]	581
Dział IIIa. Zakaz stosowania niedozwolonych postanowień wzorców umów	584
Rozdział 1. Niedozwolone postanowienia wzorców umów	584
Art. 23a. [Zakaz stosowania niedozwolonych postanowień wzorca umowy]	584
Rozdział 2. Decyzje w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone	602
Art. 23b. [Decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone]	602
Art. 23c. [Zobowiązanie przedsiębiorcy do podjęcia określonych działań] ..	611
Art. 23d. [Rozszerzony skutek prawomocnej decyzji]	623
Dział IV. Zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów ..	627
Rozdział 1. Praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów	627
Art. 24. [Zakaz stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów]	627
Art. 25. [Ochrona zbiorowych interesów konsumentów wynikająca z innych ustaw]	697
Rozdział 2. Decyzje w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów	705
Art. 26. [Decyzja o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów]	705
Art. 27. [Stwierdzenie zaniechania stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów]	712
Art. 28. [Decyzja zobowiązująca]	717

Dział V. Organizacja ochrony konkurencji i konsumentów	728
Rozdział 1. Prezes Urzędu	728
Art. 29. [Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów]	728
Art. 30. [Powołanie i odwołanie wiceprezesów UOKiK]	732
Art. 31. [Zakres działania Prezesa UOKiK]	733
Art. 31a. [Wyjaśnienia i interpretacje mające istotne znaczenie dla stosowania przepisów w sprawach objętych zakresem działania Prezesa UOKiK]	741
Art. 31b. [Publikacja decyzji wydawanych przez Prezesa UOKiK]	745
Art. 31c. [Publikacja komunikatów Prezesa UOKiK w publicznej radiofonii i telewizji]	749
Art. 31d. [Przedstawianie sądom poglądów w sprawach dotyczących ochrony konkurencji i konsumentów]	753
Art. 32. (uchylony).	758
Art. 33. [Struktura organizacyjna UOKiK. Wydawanie decyzji i postanowień w imieniu Prezesa UOKiK]	758
Art. 34. [Statut Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów]	760
Art. 35. [Zlecenie Inspekcji Handlowej przeprowadzenia kontroli lub realizacji innych zadań]	761
Art. 36. (uchylony).	761
Rozdział 2. Samorząd terytorialny i organizacje konsumenckie	762
Art. 37. [Zadania samorządu terytorialnego w dziedzinie ochrony konsumentów]	762
Art. 38. [Edukacja konsumencka]	771
Art. 39. [Powiatowy (miejski) rzecznik konsumentów]	779
Art. 40. [Stosunek pracy powiatowego (miejskiego) rzecznika konsumentów]	784
Art. 41. (uchylony)	791
Art. 42. [Kompetencje rzecznika konsumentów]	791
Art. 43. [Sprawozdanie roczne]	833
Art. 44. [Krajowa Rada Rzeczników Konsumentów]	836
Art. 45. [Organizacje konsumenckie]	842
Art. 46. [Roczna dotacja celowa]	848
Dział VI. Postępowanie przed Prezesem Urzędu	850
Rozdział 1. Przepisy ogólne	850
Art. 47. [Rodzaje postępowań prowadzonych przez Prezesa UOKiK]	850
Art. 48. [Rodzaje postępowań prowadzonych przez Prezesa UOKiK]	856
Art. 49. [Tryb wszczynania postępowań przed Prezesem UOKiK]	863
Art. 49a. [Wystąpienie do przedsiębiorcy bez wszczynania postępowania]	868
Art. 50. [Obowiązek przekazywania informacji i dokumentów. Składanie wyjaśnień]	870
Art. 51. [Dowód z dokumentu. Język dokumentu]	879
Art. 52. [Dowód ze świadków. Wezwanie świadka]	882
Art. 53. [Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka]	886

Art. 54.	[Dopuszczenie dowodu z opinii biegłego]	887
Art. 55.	[Wniosek o wyłączenie biegłego]	891
Art. 56.	[Okazanie biegłemu akt sprawy i przedmiotu oględzin]	893
Art. 57.	[Uzasadnienie opinii biegłego. Opinia łączna]	894
Art. 58.	[Wynagrodzenie biegłego. Zaliczka na poczet wydatków biegłego. Ponoszenie kosztów wynagrodzenia biegłego]	896
Art. 59.	[Opinia jednostki naukowej]	897
Art. 60.	[Rozprawa administracyjna; przesłanki, uczestnicy rozprawy i wyłączenie jawności]	898
Art. 61.	[Pomoc sądowa w postępowaniu administracyjnym]	901
Art. 62–68.	(uchylone)	902
Art. 69.	[Ograniczenie prawa wglądu do materiału dowodowego]	902
Art. 70.	[Ograniczenie udostępnienia materiału dowodowego]	911
Art. 71.	[Ochrona tajemnicy przedsiębiorstwa]	915
Art. 72.	[Obowiązek udostępniania akt oraz informacji przez organy administracji publicznej]	916
Art. 73.	[Wykorzystywanie informacji uzyskanych w toku postępowania przed Prezesem UOKiK]	917
Art. 73a.	[Podanie do publicznej wiadomości informacji o podejrzeniu praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów]	923
Art. 74.	[Uwzględnienie zarzutów stron]	931
Art. 75.	[Obligatoryjne i fakultatywne umorzenie postępowania]	937
Art. 76.	[Przedawnienie wszczęcia postępowania]	942
Art. 77.	[Zasada ponoszenia kosztów postępowania]	943
Art. 78.	[Obowiązek zwrotu kosztów postępowania wywołanych zachowaniem strony]	945
Art. 79.	[Ponoszenie kosztów niezbędnych opinii w sprawach dotyczących koncentracji]	945
Art. 80.	[Postanowienie w sprawie końcowych kosztów postępowania]	946
Art. 81.	[Postępowanie odwoławcze od decyzji Prezesa UOKiK]	947
Art. 82.	[Wyłączenie stosowania nadzwyczajnych trybów wzruszenia decyzji]	990
Art. 83.	[Stosowanie przepisów k.p.a. do postępowania przed Prezesem UOKiK]	994
Art. 84.	[Odpowiednie stosowanie przepisów k.p.c. do postępowania dowodowego]	1000
Art. 85.	[Postępowanie w sprawach nakładania kar pieniężnych]	1004
Rozdział 2. Postępowanie antymonopolowe w sprawach praktyk ograniczających konkurencję		1009
Art. 86.	[Zawiadomienie dotyczące podejrzenia stosowania praktyk ograniczających konkurencję]	1009
Art. 87.	[Obligatoryjne i fakultatywne podstawy niewszczęcia postępowania. Zawieszenie postępowania]	1014
Art. 88.	[Strona postępowania. Wszczęcie postępowania]	1017

Art. 89.	[Decyzja tymczasowa. Czas obowiązywania decyzji]	1029
Art. 89a.	[Procedura dobrowolnego poddania się karze pieniężnej]	1034
Art. 90.	[Nadanie rygoru natychmiastowej wykonalności decyzji]	1050
Art. 91.	[Przeszukanie w lokalu mieszkalnym]	1053
Art. 92.	[Termin zakończenia postępowania w sprawach praktyk ograniczających konkurencję]	1061
Art. 93.	[Przedawnienie wszczęcia postępowania w sprawach praktyk ograniczających konkurencję]	1063
Rozdział 3.	Postępowanie antymonopolowe w sprawach koncentracji . . .	1072
Art. 94.	[Strona postępowania. Zgłoszenie zamiaru koncentracji. Opłaty od wniosków]	1072
Art. 95.	[Zwrot zgłoszenia koncentracji oraz wezwanie do uzupełnienia braków w tym zgłoszeniu]	1080
Art. 96.	[Termin zakończenia postępowania w sprawach koncentracji] . .	1085
Art. 96a.	[Przedłużenie terminu zakończenia postępowania. Zastrzeżenia i warunki]	1088
Art. 97.	[Wstrzymanie się od dokonania koncentracji. Warunkowe dokonanie czynności, na podstawie której ma nastąpić koncentracja]	1098
Art. 98.	[Brak naruszenia obowiązku wstrzymania się od dokonania koncentracji]	1103
Art. 99.	[Decyzja w sprawie podziału przedsiębiorcy. Wystąpienie do sądu o stwierdzenie nieważności umowy]	1104
Rozdział 3a.	Postępowanie w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone	1108
Art. 99a.	[Zawiadomienie o podejrzeniu stosowania niedozwolonych postanowień]	1110
Art. 99b.	[Strona postępowania; postanowienie o wszczęciu postępowania]	1125
Art. 99c.	[Podmiot zainteresowany]	1129
Art. 99d.	[Rygor natychmiastowej wykonalności]	1144
Art. 99e.	[Termin zakończenia postępowania]	1147
Art. 99f.	[Termin przedawnienia wszczęcia postępowania]	1151
Rozdział 4.	Postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów	1157
Art. 100.	[Zawiadomienie dotyczące podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów]	1157
Art. 101.	[Strona postępowania w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów]	1166
Art. 101a.	[Decyzja tymczasowa]	1173
Art. 102.	(uchylony)	1191
Art. 103.	[Rygor natychmiastowej wykonalności]	1192
Art. 104.	[Terminy zakończenia postępowania]	1198
Art. 105.	[Termin przedawnienia wszczęcia postępowania]	1201

Rozdział 5. Kontrola i przeszukanie w toku postępowania	
przed Prezesem Urzędu	1207
Art. 105a. [Kontrola w toku postępowania przed Prezesem UOKiK]	1207
Art. 105b. [Uprawnienia dochodzeniowe kontrolującego]	1270
Art. 105c. (uchylony)	1291
Art. 105d. [Obowiązki kontrolowanego. Odmowa udzielenia informacji lub współdziałania w toku kontroli]	1291
Art. 105e. [Zapewnienie warunków i środków do sprawnej kontroli. Potwierdzenie za zgodność z oryginałem]	1306
Art. 105f. [Ustalenie stanu faktycznego. Zabezpieczenie dowodów]	1317
Art. 105g. [Zajęcie w celu zabezpieczenia]	1321
Art. 105h. [Zajęcie w celu zabezpieczenia – rozwinięcie]	1327
Art. 105i. [Kontrola lub przeszukanie bez wszczynania odrębnego postępowania]	1332
Art. 105ia. [Tajemniczy klient]	1340
Art. 105j. [Protokół kontroli; elementy protokołu i załączniki]	1345
Art. 105k. [Protokół kontroli; podpisy, zastrzeżenia, odmowa podpisania]	1352
Art. 105l. [Stosowanie przepisów u.s.d.g. do kontroli. Sprzeciw]	1357
Art. 105m. [Zażalenie na czynności kontrolne]	1364
Art. 105n. [Przeszukanie pomieszczeń i rzeczy przedsiębiorcy. Wniosek i zgoda na przeszukanie]	1366
Art. 105o. [Uprawnienia przeszukającego do sporządzania notatek]	1383
Art. 105p. [Zażalenie na czynności przeszukania]	1384
Art. 105q. [Odpowiednie stosowanie przepisów do przeszukania]	1385
Dział VII. Kary pieniężne	1389
Rozdział 1. Nakładanie kar pieniężnych	1389
Art. 106. [Kary pieniężne i ich wysokość]	1389
Art. 106a. [Kara nakładana na osobę zarządzającą]	1416
Art. 107. [Kary w celu przymuszenia wykonania decyzji, postanowień lub wyroków]	1420
Art. 108. [Kara nałożona na osobę pełniącą funkcję kierowniczą lub zarządczą]	1428
Art. 109–110. (uchylone)	1440
Art. 111. [Miarkowanie wysokości kary pieniężnej]	1440
Art. 112. [Przeznaczenie środków pochodzących z kar. Termin i sposób zapłaty kary pieniężnej. Egzekucja]	1466
Art. 113. [Odroczenie uiszczenia kary lub rozłożenie jej na raty. Odsetki]	1469
Rozdział 2. Odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie w sprawach porozumień ograniczających konkurencję	1477
Art. 113a. [Program <i>leniency</i> . Wniosek o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie w sprawach porozumień ograniczających konkurencję]	1477
Art. 113b. [Przesłanki odstąpienia od nałożenia kary pieniężnej]	1512
Art. 113c. [Przesłanki obniżenia kary pieniężnej]	1520

Art. 113d. [<i>Leniency plus</i>]	1526
Art. 113e. [Marker. Skrócony wniosek <i>leniency</i>]	1532
Art. 113f. [Uproszczony wniosek <i>leniency</i>]	1537
Art. 113g. [Zwrot nieuwzględnionego lub wycofanego wniosku <i>leniency</i>] . . .	1542
Art. 113h. [Odpowiednie zastosowanie instytucji <i>leniency</i> do osób zarządzających]	1544
Art. 113i. [Informacje we wniosku <i>leniency</i> składanym przez osobę zarządzającą]	1547
Art. 113j. [Objęcie osób zarządzających wnioskiem <i>leniency</i> składanym przez przedsiębiorcę]	1548
Art. 113k. [Delegacja ustawowa do określenia sposobu i trybu postępowania z wnioskiem <i>leniency</i>]	1551
Dział VIII. Przepis karny	1552
Art. 114. [Przepis karny]	1552
Dział IX. Przepisy zmieniające, przejściowe i końcowe	1560
Art. 115–129. (pominięto)	1560
Art. 130. [Kryterium ustalania wysokości kary pieniężnej]	1560
Art. 131. [Regulacje intertemporalne]	1560
Art. 132. [Ciągłość funkcji Prezesa UOKiK]	1561
Art. 133. [Zachowanie członkostwa w Radzie Rzeczników Konsumentkich] . .	1561
Art. 134. [Ciągłość funkcji rzeczników konsumentów]	1561
Art. 135. [Zasada kontynuacji (sukcesji) UOKiK]	1561
Art. 136. [Dotychczasowe przepisy wykonawcze]	1561
Art. 137. [Przepis derogacyjny]	1562
Art. 138. [Wejście w życie ustawy]	1562
Literatura	1563
Indeks rzeczowy	1599
O autorach	1607

Wykaz skrótów

1. Polskie akty prawne i wytyczne

- k.c. – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 380 z późn. zm.)
- k.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1137)
- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- Konwencja,
Europejska Konwencja
Praw Człowieka – Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.)
- k.p. – ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1666)
- k.p.a. – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 23 z późn. zm.)
- k.p.c. – ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 101 z późn. zm.)
- k.p.k. – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
- k.p.w. – ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 395 z późn. zm.)
- k.s.h. – ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1578 z późn. zm.)

- k.w. – ustawa z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1094 z późn. zm.)
- nowelizacja
konsumencka – ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1634)
- nowelizacja z dnia
10 czerwca 2014 r. – ustawa z dnia 10 czerwca 2014 r. o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. poz. 945)
- o.p. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 613 z późn. zm.)
- p.p.s.a. – ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 718 z późn. zm.)
- pr. aut. – ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 666 z późn. zm.)
- pr. bank. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 128 z późn. zm.)
- pr. energ. – ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm.)
- pr. farm. – ustawa z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271 z późn. zm.)
- pr. spółdz. – ustawa z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r., poz. 21 z późn. zm.)
- pr. upadł. – ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 233 z późn. zm.)
- p.w.p. – ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1410 z późn. zm.)
- p.z.p. – ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2164)
- reg. – rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. poz. 2316 z późn. zm.)
- r.o.k. – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania z wnioskiem o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie (Dz. U. z 2015 r. poz. 81)
- r.o.k. 2007 – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie trybu postępowania w przypadku wystąpienia przedsiębiorców do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji

-
- cji i Konsumentów o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie (Dz. U. Nr 134, poz. 938)
- r.o.k. 2009 – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 stycznia 2009 r. w sprawie trybu postępowania w przypadku wystąpienia przedsiębiorców do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów o odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej obniżenie (Dz. U. Nr 20, poz. 109)
- r.s.o.o. – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie sposobu obliczania obrotu przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji (Dz. U. z 2015 r. poz. 79)
- u.d.i.p. – ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 2058 z późn. zm.)
- u.d.r.p.g. – ustawa z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (Dz. U. z 2010 r. Nr 7, poz. 44)
- u.d.u.r. – ustawa z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844 z późn. zm.)
- u.g.k. – ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 573)
- u.i.d.p. – ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1114 z późn. zm.)
- ustawa o IH – ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1059)
- u.k.s.c. – ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 623)
- u.n.r.f. – ustawa z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 174 z późn. zm.)
- u.o.d.o. – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 922)
- u.o.i.n. – ustawa z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1167)
- u.o.k.k. 2000 – ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2005 r. Nr 244, poz. 2080 z późn. zm.)
- u.o.p.z. – ustawa z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1541)
-

- u.p.d.o.f. – ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.)
- u.p.d.o.p. – ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 851 z późn. zm.)
- u.p.e.a. – ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 599 z późn. zm.)
- u.p.k. – ustawa z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. poz. 827 z późn. zm.)
- u.p.n.p.r. – ustawa z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 3)
- u.p.p.m. – ustawa z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (tekst jedn.: Dz. U. z 1999 r. Nr 52, poz. 547 z późn. zm.)
- u.p.p.m. z 1990 r. – ustawa z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym (Dz. U. Nr 14, poz. 88)
- u.r. – ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1047)
- u.r.r. – ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamy przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 892)
- u.s.d.g. – ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 584 z późn. zm.)
- u.s.g. – ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 446)
- u.s.p. – ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 814)
- Ustawa, u.o.k.k. – ustawa z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 184 z późn. zm.)
- u.z.n.k. – ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn.: Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 z późn. zm.)
- wertykalne rozporządzenie wyłączające – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2011 r. w sprawie wyłączenia niektórych rodzajów porozumień wertykalnych spod zakazu porozumień ograniczających konkurencję (Dz. U. Nr 81, poz. 441)

-
wyjaśnienia UOKiK w sprawie Szczegółowego uzasadnienia zarzutów	– wyjaśnienia UOKiK z dnia 1 września 2015 r. dotyczące przedstawiania Szczegółowego uzasadnienia zarzutów w postępowaniach w sprawach: 1) praktyk ograniczających konkurencję, 2) praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz 3) nakładania kar pieniężnych za naruszenie przepisów ustawy (www.uokik.gov.pl)
wyjaśnienia UOKiK dotyczące oceny zgłaszanych koncentracji	– wyjaśnienia UOKiK z dnia 11 czerwca 2012 r. dotyczące oceny przez Prezesa UOKiK zgłaszanych koncentracji (www.uokik.gov.pl)
wyjaśnienia UOKiK w sprawie procedury dobrowolnego poddania się karze	– wyjaśnienia UOKiK z dnia 18 listopada 2015 r. w sprawie procedury dobrowolnego poddania się karze pieniężnej (www.uokik.gov.pl)
wyjaśnienia UOKiK w sprawie procedury koncentracji	– wyjaśnienia UOKiK z dnia 23 stycznia 2015 r. w sprawie kryteriów i procedury zgłaszania zamiaru koncentracji Prezesowi UOKiK (www.uokik.gov.pl)
wyjaśnienia UOKiK w sprawie reguł kontaktów z przedsiębiorcami w związku z kompetencjami orzecznictwami Prezesa UOKiK	– wyjaśnienia UOKiK z dnia 23 stycznia 2015 r. w sprawie reguł kontaktów z przedsiębiorcami w związku z kompetencjami orzecznictwami Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (www.uokik.gov.pl)
wyjaśnienia UOKiK w sprawie ustalania wysokości kar (POK)	– wyjaśnienia UOKiK z dnia 28 grudnia 2015 r. dotyczące ustalania wysokości kar pieniężnych w sprawach związanych z naruszeniem zakazu praktyk ograniczających konkurencję (www.uokik.gov.pl)
wyjaśnienia UOKiK w sprawie ustalania wysokości kar (ZIK)	– wyjaśnienia UOKiK z dnia 10 maja 2013 r. w sprawie ustalania wysokości kar pieniężnych za stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów (www.uokik.gov.pl)
wyjaśnienia UOKiK w sprawie wydawania decyzji zobowiązującej	– wyjaśnienia UOKiK z dnia 26 października 2015 r. w sprawie wydawania decyzji zobowiązującej w sprawach praktyk ograniczających konkurencję oraz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów (www.uokik.gov.pl)
wyt. len.,
wytyczne leniency	– wytyczne Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 24 lutego 2009 r. w sprawie programu łagodzenia kar (leniency) (www.uokik.gov.pl)
-

- wytyczne BKA – wytyczne niemieckiego organu ochrony konkurencji (Bundeskartellamt)
- wytyczne NMa – wytyczne holenderskiego organu ochrony konkurencji (Nederlandse Mededingingsautoriteit); od 1 kwietnia 2013 r. organ ten przekształcono w De Autoriteit Consument & Markt (ACM)

2. Unijne akty prawne i dokumenty Komisji

- dyrektywa
private enforcement – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/104/UE z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie niektórych przepisów regulujących dochodzenie roszczeń odszkodowawczych z tytułu naruszenia prawa konkurencji państw członkowskich i Unii Europejskiej, objęte przepisami prawa krajowego (Dz. Urz. UE L 349 z 5.12.2014, s. 1)
- komunikat 2010/C 130/01 – komunikat Komisji „Wytyczne w sprawie ograniczeń wertykalnych” (Dz. Urz. UE C 130 z 19.05.2010, s. 1)
- komunikat 2011/C 11/01 – komunikat Komisji „Wytyczne w sprawie stosowania art. 101 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do horyzontalnych porozumień kooperacyjnych” (Dz. Urz. UE C 11 z 14.01.2011, s. 1)
- Modelowy Program Leniency
Leniency – Modelowy Program Leniency (ECN Model Leniency Programme), 29.09.2006 [MEMO/06/356]
- obwieszczenie
1996/C 207/04 – obwieszczenie Komisji w sprawie nienakładania lub ograniczenia wysokości grzywien w sprawach karteli (Dz. Urz. UE C 207 z 18.07.1996, s. 4)
- obwieszczenie
1997/C 372/03 – obwieszczenie Komisji w sprawie definicji rynku właściwego dla celów wspólnotowego prawa konkurencji (Dz. Urz. UE C 372 z 9.12.1997, s. 5)
- obwieszczenie
2002/C 45/03 – obwieszczenie Komisji w sprawie zwolnienia z grzywien oraz zmniejszania grzywien w przypadkach karteli (Dz. Urz. UE C 45 z 19.02.2002, s. 3)
- obwieszczenie
2004/C 31/03 – obwieszczenie Komisji „Wytyczne w sprawie oceny koncentracji horyzontalnych regulowanych rozporządzeniem Rady w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw” (Dz. Urz. UE C 31 z 5.02.2004, s. 5)
- obwieszczenie
2004/C 101/02 – obwieszczenie Komisji w sprawie stosowania art. 81 TWE do porozumień o transferze technologii (Dz. Urz. UE C 101 z 27.04.2004, s. 2)

-
- obwieszczenie
2004/C 101/03 – obwieszczenie Komisji w sprawie współpracy w obrębie Sieci Organów Konkurencji (Dz. Urz. UE C 101 z 27.04.2004, s. 43)
- obwieszczenie
2004/C 101/04 – obwieszczenie Komisji w sprawie współpracy między Komisją a sądami krajów członkowskich UE w stosowaniu art. 81 i 82 TWE (Dz. Urz. UE C 101 z 27.04.2004, s. 54)
- obwieszczenie
2004/C 101/06 – obwieszczenie Komisji dotyczące nieformalnych wytycznych w związku z pytaniami związanymi z art. 81 i 82 TWE w sprawach indywidualnych (Dz. Urz. UE C 101 z 27.04.2004, s. 78)
- obwieszczenie
2004/C 101/07 – obwieszczenie Komisji w sprawie rozumienia wpływu na handel – kategorii zawartej w art. 81 i 82 TWE (Dz. Urz. UE C 101 z 27.04.2004, s. 81)
- obwieszczenie
2004/C 101/08 – obwieszczenie Komisji „Wytyczne w sprawie stosowania art. 81 ust. 3 TWE” (Dz. Urz. UE C 101 z 27.04.2004, s. 97)
- obwieszczenie
2005/C 56/03 – obwieszczenie Komisji „Komunikat w sprawie ograniczeń bezpośrednio związanych i koniecznych dla dokonania koncentracji” (Dz. Urz. UE C 56 z 5.03.2005, s. 24)
- obwieszczenie
2006/C 210/02 – obwieszczenie Komisji „Wytyczne w sprawie metody ustalania grzywien nakładanych na mocy art. 23 ust. 2 lit. a rozporządzenia 1/2003” (Dz. Urz. UE C 210 z 1.09.2006, s. 2)
- obwieszczenie
2006/C 298/11 – obwieszczenie Komisji w sprawie zwalniania z grzywien i zmniejszania grzywien w sprawach kartelowych (Dz. Urz. UE C 298 z 8.12.2006, s. 17)
- obwieszczenie
2008/C 95/01 – obwieszczenie Komisji „Skonsolidowane obwieszczenie Komisji dotyczące kwestii jurysdykcyjnych na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw” (Dz. Urz. UE C 95 z 16.04.2008, s. 1)
- obwieszczenie
2008/C 167/01 – obwieszczenie Komisji w sprawie prowadzenia postępowań ugodowych w związku z przyjęciem decyzji na mocy art. 7 i 23 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 w sprawach kartelowych (Dz. Urz. UE C 167 z 2.07.2008, s. 1)
- obwieszczenie
2008/C 265/07 – obwieszczenie Komisji „Wytyczne w sprawie oceny niehoryzontalnych połączeń przedsiębiorstw na mocy rozporządzenia Rady w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw” (Dz. Urz. UE C 265 z 18.10.2008, s. 6).
-

- obwieszczenie 2008/C 267/01 – obwieszczenie Komisji „Zawiadomienie w sprawie środków zaradczych dopuszczalnych na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 i rozporządzenia Komisji (WE) nr 802/2004” (Dz. Urz. UE C 267 z 22.10.2008, s. 1)
- obwieszczenie 2009/C 45/02 – obwieszczenie Komisji „Komunikat w sprawie priorytetów, którymi Komisja będzie się kierować przy stosowaniu art. 82 Traktatu WE w odniesieniu do szkodliwych działań o charakterze praktyki wyłączającej, podejmowanych przez przedsiębiorstwa dominujące” (Dz. Urz. UE C 45 z 24.02.2009, s. 7)
- raport o rozporządzeniu nr 1/2003 – Informacja Komisji dla Rady i Parlamentu – Raport o funkcjonowaniu rozporządzenia 1/2003 (COM (2009) – 206 final), 29.04.2009
- raport o rozporządzeniu nr 139/2004 – Informacja Komisji dla Rady – Raport o funkcjonowaniu rozporządzenia 139/2004 (COM (2009) – 281 final), 18.06.2009
- rozporządzenie nr 17/62 – rozporządzenie Rady EWG nr 17 – pierwsze rozporządzenie wprowadzające w życie art. 85 i 86 Traktatu (Dz. Urz. UE L 13 z 21.02.1962, s. 204) nieobowiązujące
- rozporządzenie nr 1/2003 – rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz. Urz. UE L 1 z 4.01.2003, s. 1, z późn. zm.)
- rozporządzenie nr 139/2004 – rozporządzenie Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (Dz. Urz. UE L 24 z 29.01.2004, s. 1)
- rozporządzenie nr 773/2004 – rozporządzenie Komisji (WE) nr 773/2004 z dnia 7 kwietnia 2004 r. odnoszące się do prowadzenia przez Komisję postępowań zgodnie z art. 81 i art. 82 Traktatu WE (Dz. Urz. UE L 123 z 27.04.2004, s. 18, z późn. zm.)
- rozporządzenie nr 802/2004 – rozporządzenie Komisji (WE) nr 802/2004 z dnia 7 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (Dz. Urz. UE L 133 z 30.04.2004, s. 1, z późn. zm.)
- rozporządzenie nr 2006/2004 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/2004 z dnia 27 października 2004 r. w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów (Dz. Urz. UE L 364 z 9.12.2004, s. 1, z późn. zm.)

rozporządzenie nr 622/2008	– rozporządzenie Komisji (WE) nr 622/2008 z dnia 30 czerwca 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 773/2004 w odniesieniu do prowadzenia postępowań ugodowych w sprawach kartelowych (Dz. Urz. UE L 171 z 1.07.2008, s. 3)
rozporządzenie nr 330/2010	– rozporządzenie Komisji (UE) nr 330/2010 z dnia 20 kwietnia 2010 r. w sprawie stosowania art. 101 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do kategorii porozumień wertykalnych i praktyk uzgodnionych (Dz. Urz. UE L 102 z 23.04.2010, s. 1)
TFUE	– Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (skonsolidowana wersja: Dz. Urz. UE C 202 z 7.06.2016, s. 47); nowa nazwa traktatów założycielskich po wejściu w życie, w dniu 1 grudnia 2009 r., traktatu lizbońskiego – Traktatu zmieniającego Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską); TFUE ogłoszono w Dz. U. z 2009 r. Nr 203, poz. 1569
TUE	– Traktat o Unii Europejskiej (skonsolidowana wersja: Dz. Urz. UE C 202 z 7.06.2016, s. 13)
TWE	– Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (Dz. Urz. UE C 321E z 29.12.2006, s. 37) – zastąpiony przez TFUE
zawiadomienie 2014/C 291/01	– komunikat Komisji „Zawiadomienie w sprawie porozumień o mniejszym znaczeniu, które nie ograniczają odczuwalnie konkurencji na mocy art. 101 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zawiadomienie <i>de minimis</i>)” (2014/C 291/01)

3. Wyjaśnienia brytyjskiego *Office of Fair Trading*

OFT 401	– Porozumienia i praktyki uzgodnione (grudzień 2004 r.)
OFT 402	– Nadużycie pozycji dominującej (grudzień 2004 r.)
OFT 403	– Definicja (definiowanie) rynku (grudzień 2004 r.)
OFT 407	– Praktyczne wskazówki stosowania wytycznych OFT w sprawie okoliczności, w których zaakceptowane mogą być warunki zobowiązania (grudzień 2004 r.)
OFT 408	– Izby, związki przedsiębiorców i samorządy zawodowe (grudzień 2004 r.)
OFT 414a	– Ocena zachowań (kwiecień 2004)
OFT 415	– Ocena siły rynkowej (grudzień 2004 r.)
OFT 421	– Usługi i działalność w interesie publicznym (grudzień 2004 r.)

- OFT 423 – Wytyczne w sprawie właściwej wysokości kar pieniężnych (grudzień 2004 r.)
- OFT 428 – Zastosowania w sektorze energetycznym (styczeń 2005 r.)
- OFT 430 – Zastosowania w usługach związanych z kolejnictwem (październik 2005 r.)
- OFT 803 – Leniency and no-action. OFT's guidance note on the handling of applications (December 2008)

4. Czasopisma i wydawnictwa promulgacyjne

- ALJ – Antitrust Law Journal
- Biul. Skarb. – Biuletyn Skarbowy Ministerstwa Finansów
- Biul. SN – Biuletyn Informacyjny Sądu Najwyższego
- BUOKiK – Biuletyn Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
- CMLR – Common Market Law Review
- GSP – Gdańskie Studia Prawnicze
- ECLR – European Competition Law Review
- ECR – European Court Reports
- ELJ – European Law Journal
- ELR – European Law Review
- EPS – Europejski Przegląd Sądowy
- FILJ – Fordham International Law Journal
- iKAR – internetowy Kwartalnik Antymonopolowy i Regulacyjny
- KPP – Kwartalnik Prawa Prywatnego
- KPPubl. – Kwartalnik Prawa Publicznego
- M. Pod. – Monitor Podatkowy
- M. Praw. – Monitor Prawniczy
- MSiG – Monitor Sądowy i Gospodarczy
- NP – Nowe Prawo
- Orz. Gosp. – Orzecznictwo Gospodarcze
- ONSA – Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
- ONSA WSA – Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych
- OSA – Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
- OSNAPIUS – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
- OSNC – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
- OSNCP – Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izby Cywilnej, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
- OSNKW – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karna i Wojskowa

OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
OTK	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego
OTK-A	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; Zbiór Urzędowy, seria A
OTK ZU	– Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; Zbiór Urzędowy
OwSS	– Orzecznictwo w Sprawach Samorządowych
PiP	– Państwo i Prawo
PiPUE	– Prawo i Podatki Unii Europejskiej
PPH	– Przegląd Prawa Handlowego
Pr. Gosp.	– Prawo Gospodarcze
Prok. i Pr.	– Prokuratura i Prawo
Pr. Spółek	– Prawo Spółek
PS	– Przegląd Sądowy
PUE	– Prawo Unii Europejskiej
PUG	– Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego
RPEiS	– Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
YARS	– Yearbook of Antitrust and Regulatory Studies
Zb. Orz.	– Zbiór Orzeczeń Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji
ZNSA	– Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego
ZNUJ	– Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego
ZNUJ PWiOWI	– Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace z Wynalazczości i Ochrony Własności Intelektualnej

5. Instytucje, sądy, urzędy i organizacje

DOJ	– Department of Justice
ECN	– European Competition Network (Europejska Sieć Konkurencji)
ETPCz	– Europejski Trybunał Praw Człowieka
ETS	– Europejski Trybunał Sprawiedliwości (obecnie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej – Court of Justice of the European Union)
FTC	– Federal Trade Commission
IH	– Inspekcja Handlowa
KNB	– Komisja Nadzoru Bankowego
KNF	– Komisja Nadzoru Finansowego
Komisja lub KE	– Komisja Europejska

KRRiT	– Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji
NIK	– Najwyższa Izba Kontroli
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
OFT	– Office of Fair Trading
Prezes, Prezes Urzędu, Prezes UOKiK	– Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Prezes UKE	– Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej
Prezes ULC	– Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego
Prezes URE	– Prezes Urzędu Regulacji Energetyki
Prezesa UTK	– Prezes Urzędu Transportu Kolejowego
RPO	– Rzecznik Praw Obywatelskich
SA	– Sąd Apelacyjny
SAM, SOKiK	– odpowiednio: Sąd Antymonopolowy, Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
SN	– Sąd Najwyższy
SPI, CFI	– Sąd Pierwszej Instancji (Court of First Instance), obecnie Sąd Ogólny (General Court)
TK	– Trybunał Konstytucyjny
TS	– Trybunał Stanu
TSUE	– Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
UA, UOKiK	– odpowiednio: Urząd Antymonopolowy, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
UE	– Unia Europejska
WSA	– wojewódzki sąd administracyjny

6. Inne

RPM	– <i>resale price maintenance</i> – utrzymywanie jednolitych cen
-----	--

Od redaktorów

Z satysfakcją oddajemy w Państwa ręce drugie wydanie redagowanego przez nas komentarza do ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Jest on wynikiem pracy zespołu ludzi, którzy od wielu lat zajmują się prawem konkurencji i prawem konsumenckim w swojej działalności zawodowej. Część autorów ma za sobą doświadczenia wynikające z pracy w administracji państwowej odpowiedzialnej za egzekwowanie reguł konkurencji oraz ochronę interesów konsumentów, pozostali od wielu lat doradzają klientom w tego typu sprawach. Różnorodność tych doświadczeń oraz ich odmiennosć stanowiły punkt wyjścia do wielu niezwykle interesujących dyskusji w toku prac nad publikacją, które znalazły swoje odbicie w prezentowanych w komentarzu tezach. Pracując nad książką, dążyliśmy również do tego, by złożone zagadnienia przedstawić w możliwie jak najprostszy sposób. Wierzymy, że tym samym nasz komentarz będzie stanowić dla Państwa praktyczny przewodnik po skomplikowanym świecie prawa konkurencji.

Niniejsze opracowanie wieńczy niemal dwa lata wytężonych prac. Mamy nadzieję, że przekazywany Państwu komentarz ułatwi podejmowanie trudnych decyzji biznesowych albo wydawanie trafnych rozstrzygnięć administracyjnych lub sądowych, będąc jednocześnie ciekawą, pouczającą i przekonującą lekturą.

Poznań, 1 sierpnia 2016 r.

Aleksander Stawicki
Edward Stawicki

USTAWA

z dnia 16 lutego 2007 r.

o ochronie konkurencji i konsumentów¹

(tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 184; zm.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1618, poz. 1634)

¹ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy 98/27/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów (Dz. Urz. UE L 166 z 11.06.1998; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 4, str. 43).

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 1. [Cele i zakres ustawy]

1. Ustawa określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów.
2. Ustawa reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję, praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów oraz stosowaniu niedozwolonych postanowień wzorców umów, a także przeciwdziałania antykonkurencyjnym koncentracjom przedsiębiorców i ich związków, jeżeli te praktyki, stosowanie niedozwolonych postanowień lub koncentracje wywołują lub mogą wywoływać skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Ustawa określa także organy właściwe w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów.

1. Uwagi wprowadzające

Artykuł 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 184 z późn. zm.) normuje trzy podstawowe dla jej stosowania kwestie:

- określa cele i przedmiot regulacji Ustawy (ust. 1);
- definiuje podmiotowy, przedmiotowy i terytorialny zakres zastosowania przepisów Ustawy (ust. 2);
- stanowi o powołaniu organów właściwych w sprawach ochrony konkurencji i konsumentów (ust. 3)².

² Tak również D. Miąsik (w:) T. Skoczny (red.), *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Warszawa 2014, s. 25.

Powyższe normy mają podstawowe znaczenie dla polskiego systemu prawa konkurencji, wyznaczając granice jego stosowania oraz stanowiąc punkt wyjścia do interpretacji (wykładni) innych przepisów Ustawy i wydanych na jej podstawie rozporządzeń, a także innych polskich przepisów regulujących sprawy z zakresu konkurencji³. Zawierają one klauzule generalne⁴, które z uwagi na swoją szczególną rolę określane są także mianem „metaklauzul odsyłających” lub „klauzul uniwersalnych ogólnego zastosowania”. Owe klauzule stanowią ramy interpretacyjne przepisów szczególnych, jak się na to wskazuje w doktrynie, „wyznaczając jednocześnie aksjologiczne granice do interpretacji klauzul szczegółowych, zawartych w tychże przepisach”⁵. Tym samym, rekonstruując zindywidualizowaną normę prawną, Prezes Urzędu zobowiązany jest do oceny zachowań przedsiębiorców (oraz innych elementów stanu faktycznego) przez pryzmat wartości zawartych w klauzulach generalnych. W konsekwencji kształtują one luz decyzyjny (interpretacyjny) organu antymonopolowego, pozwalając mu na indywidualną ocenę każdej sprawy i wyznaczając ramy takiej oceny⁶.

2. Cele i przedmiot Ustawy (art. 1 ust. 1)

2.1. Cele Ustawy

2.1.1 Uwagi wprowadzające

W myśl przepisu ust. 1, Ustawa „określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji” oraz „zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów”.

³ Należy podkreślić, że Ustawa nie jest jedynym polskim aktem prawnym (rangi ustawowej) regulującym zasady ochrony konkurencji. Jest bez wątpienia aktem najbardziej kompleksowym i adresowanym do wszystkich przedsiębiorców, niezależnie od rodzaju ich działalności, sektora, formy organizacyjnej czy własnościowej. Zawiera normy adresowane do przedsiębiorców (*anti-trust*), czyli normy regulujące zasady i procedury ochrony konkurencji przed działaniami tę konkurencję eliminującymi, ograniczającymi lub w inny sposób zniekształcającymi, podejmowanymi przez uczestników obrotu gospodarczego – przedsiębiorców. Jednakże w polskim systemie prawnym istnieją również ustawy zawierające normy ochrony konkurencji adresowane do przedsiębiorców działających w wybranych sektorach – np. ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm.), ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (tekst jedn.: Dz. U. z 2016 r. poz. 1489), ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 1297 z późn. zm.). Odrębna ustawa określa też kompetencje Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w zakresie nadzorowania pomocy publicznej udzielanej przedsiębiorcom (jest to ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 z późn. zm.). Również regulacje dotyczące uczciwości obrotu gospodarczego i ochrony przed praktykami nieuczciwej konkurencji (ochrony co do zasady dotyczącej interesów indywidualnych przedsiębiorców, dokonywanej w trybie postępowania sądowego) zawarto w odrębnym akcie, tj. ustawie z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn.: Dz. U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 z późn. zm.).

⁴ Przez pojęcie klauzul generalnych rozumie się zwroty nieokreślone, będące częścią przepisu prawa, które odsyłają do ocen o charakterze pozaprawnym, wyrażających określone wartości (za: C. Banasiński, *Dyskrecjonalność w prawie antymonopolowym*, Warszawa 2015, s. 120).

⁵ Tak C. Banasiński, *Dyskrecjonalność...*, s. 121–122.

⁶ Tamże.

Dosłowne odczytanie tego przepisu nakazywałoby przyjąć, że Ustawa ma spełniać trzy funkcje:

- wskazywać warunki rozwoju i ochrony konkurencji;
- określać zasady ochrony interesów przedsiębiorców w takim zakresie, w jakim ochrona jest zgodna z interesem publicznym;
- określać zasady ochrony interesów konsumentów, o ile ta ochrona leży w interesie publicznym.

Jednakże konfrontacja zidentyfikowanych powyżej funkcji Ustawy z zakresem jej materialnoprawnych regulacji, a także z jej tytułem, nakazuje przyjąć, że w istocie jest ona aktem prawnym regulującym dwie sfery: ochronę (i rozwój) konkurencji oraz ochronę konsumentów. Komentowany akt prawny stanowi tym samym – w wymiarze przedmiotowym – zbiór dwóch regulacji: prawa (ochrony) konkurencji (prawa antymonopolowego, prawa antytrustowego) i prawa (ochrony) konsumentów.

Nie ulega również wątpliwości, że wskazane w komentowanym przepisie „interesy przedsiębiorców” podlegają ochronie jedynie pośrednio, w wyniku zastosowania norm określających ochronę konkurencji, w szczególności przepisów regulujących zasady przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję (przepisów działu III Ustawy)⁷. W tym sensie zastosowanie instrumentarium prawnego Ustawy do ochrony interesów określonego przedsiębiorcy możliwe jest tylko w sytuacji, gdy motywem działań organu antymonopolowego jest ochrona interesów wspólnych (publicznych), takich jak niezakłócone działanie konkurencji. Takie rozumienie funkcji Ustawy zostało ustalone orzecznictwem sądowym i zaaprobowane w doktrynie już w początkach stosowania polskiego prawa ochrony konkurencji (ustawa z dnia 24 lutego 1990 r. o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów, tekst jedn.: Dz. U. z 1999 r. Nr 52, poz. 547 z późn. zm.)⁸. Również w piśmiennictwie zagranicznym powszechnie akceptowany jest pogląd, że prawo konkurencji chroni konkurencję, a nie indywidualne interesy poszczególnych konkurentów⁹.

⁷ Tak też D. Miąsik, T. Skoczny: „faktycznie ustawa nie pozwala [...] na wyróżnienie odrębnej funkcji «ochrony przedsiębiorców» czy «ochrony interesów przedsiębiorców», która wykraczałaby poza ochronę konkurencji” – D. Miąsik, T. Skoczny (w:) T. Skoczny (red.), *Ustawa...*, 2014, s. 26.

⁸ Tak m.in. SAM: w wyroku z dnia 27 lutego 1991 r., XVII Amr 9/90; w wyroku z dnia 21 lipca 1992 r., XVII Amr 13/92, Wokanda 1992, nr 11; w wyroku z dnia 15 marca 1995 r., XVII Amr 66/94, Wokanda 1996, nr 3. Zob. też: T. Gronowski, *Ustawa o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym*, Warszawa 1994, s. 25; T. Skoczny, *Przeciwdziałanie praktykom monopolistycznym w świetle orzecznictwa*, Warszawa 1994, s. 22 i n.

⁹ W ślad za twórcą tego kanonu R.H. Borkiem (zob. *The Antitrust Paradox*, New York 1978, s. 405) stwierdzenie to promuje większość współczesnych autorów rozpraw dotyczących celów prawa i polityki konkurencji – zob. przegląd celów polityki konkurencji w doktrynie i systemach prawnych krajów członkowskich OECD w: *Competition on Merits*, OECD DAF/COMP(2005)27, s. 20–21.

Aleksander Stawicki – radca prawny; wspólnik kierujący praktyką prawa konkurencji we wiodącej polskiej kancelarii prawniczej; specjalizuje się w szeroko rozumianym prawie konkurencji oraz w zagadnieniach regulacyjnych; wielokrotnie doradzał w postępowaniach przed organami ochrony konkurencji oraz organami regulacyjnymi, jak również w postępowaniach sądowych; autor wielu publikacji z zakresu prawa konkurencji, prawa energetycznego i zamówień publicznych; rekomendowany jako jeden z wiodących polskich doradców w dziedzinie prawa konkurencji przez liczne międzynarodowe, prestiżowe rankingi prawników; pełni funkcję Prezidenta Komisji Prawa Konkurencji w międzynarodowej organizacji prawniczej *Union Internationale des Avocats*.

Edward Stawicki – doktor nauk ekonomicznych; ekonomista; były pracownik naukowy Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; emerytowany pracownik Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – założyciel i wieloletni dyrektor Delegatury w Poznaniu; właściciel firmy doradczej; autor i współautor wielu publikacji z zakresu prawa konkurencji, gospodarki komunalnej i prawa energetycznego.

Komentarz jest praktycznym przewodnikiem po skomplikowanych i specjalistycznych dziedzinach prawa, jakimi są prawo konkurencji i prawo konsumenckie. Jego autorzy – wysokiej klasy specjaliści pracujący zarówno w kancelariach prawniczych, jak i w administracji państwowej – postawili sobie za cel przystępne i jasne wyłożenie wszystkich kluczowych zagadnień, kompleksowo i wyczerpująco omawiając m.in. ostatnie nowelizacje ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Publikacja ta, jako jedyna na rynku, tłumaczy nie tylko prawne, lecz także ekonomiczne uwarunkowania ingerencji organów państwa w funkcjonowanie mechanizmów rynkowych. Wpisuje się tym samym znakomicie w zjawisko postępującej „ekonomizacji” stosowania przepisów prawa konkurencji.

Mając świadomość zjawisk następujących w gospodarce, autorzy po raz pierwszy położyli także nacisk na kwestię stosowania prawa konkurencji w działalności prowadzonej z wykorzystaniem Internetu (*e-commerce*). Niezwykle wyczerpująco odniesiono się także do kwestii ochrony interesów konsumentów, która nabiera coraz większego znaczenia w praktyce stosowania ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

WEJDŹ NA WWW.UOKIK-KOMENTARZ.WOLTERSKLUWER.PL

SPRAWDŹ, CO JESZCZE PRZYGOTOWALIŚMY DLA CZYTELNIKÓW TEGO KOMENTARZA

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

